

การศึกษาพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวี
ของพลทหารกองประจำการ ในเขตกรุงเทพมหานคร

THE STUDY OF RISK BEHAVIORAL TOWARD HIV
INFECTION OF CONSCRIPTS IN BANGKOK

พันโท สุภโชค ตรรกนันท์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การทหาร)

ส่วนบัณฑิตศึกษา โรงเรียนเสนาธิการทหารบก

พ.ศ.2558

ลิขสิทธิ์ของส่วนบัณฑิตศึกษา โรงเรียนเสนาธิการทหารบก

หัวข้อวิทยานิพนธ์ : การศึกษาพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวี ของพลทหารกองประจำการ
ในเขตกรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัย : พันโท ศุภโชค ตรรณันท์

ปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การทหาร)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : 1. พันเอก วัลลภ แดงใหญ่ ประธานกรรมการ
2. พันโทหญิง ดร.ศุภจิ แสงเรืองอ่อน กรรมการ
3. ดร.ภาวณ ลีพหวนิช กรรมการ

สอบวิทยานิพนธ์ขั้นสุดท้าย : 19 พฤษภาคม 2558

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงสำรวจครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาลักษณะระดับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวีของพลทหารกองประจำการในเขตกรุงเทพมหานคร (2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวี ของพลทหารกองประจำการ ในเขตกรุงเทพมหานคร

ประชากรประกอบด้วย พลทหารกองประจำการทั้งหมดในเขตกรุงเทพมหานคร ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้จากการสุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย พลทหารกองประจำการในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 344 นาย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถาม เชิงปริมาณ และคุณภาพ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่สถิติเชิงพรรณนา(ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน (การวิเคราะห์สหสัมพันธ์)

ผลการวิจัยพบว่า

1. พฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวีของพลทหารกองประจำการในเขตกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับปานกลาง

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวีของพลทหารกองประจำการในเขตกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับเชื้อเอชไอวี การรับรู้ความเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวี การรับรู้ประโยชน์ของการปฏิบัติตามคำแนะนำ และการได้รับข้อมูลข่าวสารและคำแนะนำจากแหล่งต่างๆ

ข้อเสนอแนะ

กลยุทธ์ในการลดพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวีในพลทหารกองประจำการ ควรที่จะต้องให้ความรู้ และคำแนะนำการป้องกันเกี่ยวกับการติดเชื้อเอชไอวี ในพลทหารกองประจำการ ให้มากขึ้น

Thesis title : THE STUDY OF RISK BEHAVIORAL TOWARD HIV INFECTION OF
CONSCRIPTS IN BANGKOK

Researcher : Lieutenant Colonel Suppachok Takkanun

Degree : Master of Arts (Defence Studies)

Thesis Supervisory Committee : 1. Colonel Wallop Dangyai Chairman
2. Lieutenant Colonel Dr. Supakajee Seangreugauan
3. Dr. Phavarin Leelahawanich

Date of Oral Defense : 19 May 2015

ABSTRACT

The purposes of this survey research were to study the characterization of risk behavior toward HIV infection of conscripts in Bangkok and factors that affected their risk behavior.

The research population was comprised of all conscripts in Bangkok. The research sample included 344 conscripts randomly selected. The research instrument was the questionnaire. Statistics used for research data analysis were descriptive statistics (frequency, percentage, mean, standard deviation) and inferential statistics (correlation analysis).

The research findings indicated that: (1) the risk behavior toward HIV infection of conscripts in Bangkok was at a moderate level; (2) the factors that affected the risk behavior toward HIV infection of conscripts in Bangkok were educational level, occupation, knowledge on HIV, perceived susceptibility to HIV infection, perceived benefit of performed suggestion, and giving information and suggestion from other sources, at the 0.05 significance level.

Strategies for reduced risk behavior toward HIV infection of conscripts in Bangkok include increased the giving knowledge and preventive suggestion of HIV infection in the conscripts.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลือเป็นอย่างดีจาก คณาจารย์หลายท่าน โดยเฉพาะ พันเอก วัลลภ แดงใหญ่ ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณา สละเวลาอันมีค่า ให้คำปรึกษาชี้แนะแนวทาง และให้กำลังใจมาโดยตลอด พันโทหญิง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุภจี แสงเรืองอ่อน และ ดร.ภาวฤณ ลีพหวนิช กรรมการควบคุม วิทยานิพนธ์ และตัวแทนส่วนบัณฑิตศึกษาทุกท่าน ที่ได้กรุณาตรวจสอบแก้ไข ข้อบกพร่องต่างๆ จนทำให้ผลการวิจัยครั้งนี้เสร็จสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณพันโท ชาตรี วงษ์สายดา ผู้บังคับกองพันทหารราบที่ 1 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ฯ (ร.1พัน1รอ.) และ พันโทสุวรรจน์ สุกเวชย์ ผู้บังคับกองพันโรงเรียนทหาร สรรพวุธ กรมสรรพาวุธทหาร (รร.สพ.สพ.ทบ.) เป็นอย่างสูงที่กรุณาอนุเคราะห์สถานที่ ให้การ ต้อนรับผู้วิจัยเป็นอย่างดี และอนุญาตให้พลทหารกองประจำการในสังกัด กรอกข้อมูลสำหรับงานวิจัย ครั้งนี้

ขอขอบคุณพลทหารกองประจำการทุกคน ที่ให้ความร่วมมือ และให้ความสนใจซักถาม

ขอกราบขอบพระคุณ คุณแม่เชี่ยม แซ่โจ้ว มารดาผู้ให้กำเนิดวัย 82 ปี ผู้ปลูกฝังความรู้ และความมุ่งมั่น ดังคำแม่สอน “ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น”

พันโท สุภโชค ตรรณันท์

พฤษภาคม 2558

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ปัญหาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
สมมติฐานการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
บทที่ 2 ทฤษฎีแนวคิด และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	6
ความรู้พื้นฐานเรื่องเชื้อไวรัสเอชไอวีและโรคเอดส์.....	6
ทฤษฎีพฤติกรรม.....	11
ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยง.....	19
ทฤษฎีเกี่ยวกับการลดพฤติกรรมเสี่ยง.....	23
ทฤษฎีการรับรู้.....	28
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	29
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	35
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	35
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	37
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	40
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	42
ส่วนที่ 1 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างและตัวแปรที่นำมาศึกษา.....	42
ส่วนที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม.....	65

สารบัญ(ต่อ)

หน้า

บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	68
สรุปการวิจัย	69
อภิปรายผล.....	70
ข้อเสนอแนะ.....	73
บรรณานุกรม.....	74
ภาคผนวก.....	80
ประวัติผู้วิจัย.....	92

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของสถานภาพทั่วไป.....	42
ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละ ความรู้เกี่ยวกับเชื้อเอชไอวี.....	44
ตารางที่ 4.3 ร้อยละของพลทหารกองประจำการในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามร้อยละการตอบผิด ความรู้เกี่ยวกับเชื้อเอชไอวี โดยเรียงลำดับจากตอบผิดจากมากไปน้อย	46
ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของระดับการรับรู้ความเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวี.....	48
ตารางที่ 4.5 คะแนนเฉลี่ยการรับรู้ความเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวี.....	49
ตารางที่ 4.6 จำนวนและร้อยละของระดับการรับรู้ความรุนแรงของเชื้อไวรัสเอชไอวี.....	51
ตารางที่ 4.7 คะแนนเฉลี่ยการรับรู้ความรุนแรงของเชื้อไวรัสเอชไอวี.....	52
ตารางที่ 4.8 จำนวนและร้อยละของระดับการรับรู้ถึงประโยชน์ของการปฏิบัติตามคำแนะนำ	53
ตารางที่ 4.9 คะแนนเฉลี่ยการรับรู้ถึงประโยชน์ของการปฏิบัติตามคำแนะนำ.....	54
ตารางที่ 4.10 จำนวนและร้อยละของระดับการได้รับข่าวสารและคำแนะนำจากแหล่งต่างๆ.....	55
ตารางที่ 4.11 คะแนนเฉลี่ยการได้รับข่าวสารและคำแนะนำจากแหล่งต่างๆ	55
ตารางที่ 4.12 จำนวนและร้อยละของระดับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวี.....	57
ตารางที่ 4.13 คะแนนเฉลี่ยแสดงจำนวนและร้อยละพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวี.....	58
ตารางที่ 4.14 จำนวนและร้อยละของระดับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ	60
ตารางที่ 4.15 คะแนนเฉลี่ยแสดงจำนวนและร้อยละระดับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ.....	61
ตารางที่ 4.16 จำนวนและร้อยละของระดับพฤติกรรมเสี่ยงอื่นๆ.....	63
ตารางที่ 4.17 คะแนนเฉลี่ยแสดงจำนวนและร้อยละพฤติกรรมเสี่ยงอื่นๆ.....	64
ตารางที่ 4.18 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยด้านการรับรู้เรื่องโรคเอดส์ ปัจจัยด้านการได้รับข้อมูลข่าวสารและคำแนะนำจากแหล่งต่างๆ และพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวี.....	65
ตารางที่ 4.19 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยด้านการรับรู้เรื่องโรคเอดส์ ปัจจัยด้านการได้รับข้อมูลข่าวสารและคำแนะนำจากแหล่งต่างๆและพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ	66
ตารางที่ 4.20 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยด้านการรับรู้เรื่องโรคเอดส์ ปัจจัยด้านการได้รับข้อมูลข่าวสารและคำแนะนำจากแหล่งต่างๆและพฤติกรรมเสี่ยงอื่นๆ...	67

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
ภาพที่ 2.1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อ ทศนคติกับการเปลี่ยนแปลงอื่นๆ	11